

Sipsiku Kuukiri

LEIVALÕHNALINE NÄDAL

Leivalõhnas on viljaväljad,
suvesoojus ja sügispäev,
leivalõhnas on tuule tujud,
mulla rõskus ja kärmed käed ...

Olivia Saar

Rukkileib on olnud läbi aegade eestlaste peamine toit. Leiva vastu tundis vanarahvas austust, sest leib tuli lauale suure töö ja vaevaga. Leib oli püha ja tähtis. Ütleb ju rahvatarkuski, et homseks hoia leiba, aga mitte tööd. Ilma leivata me läbi ei saa.

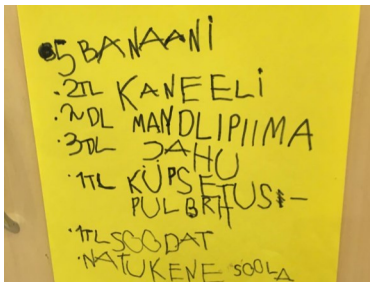
Nii tuletasime ka meie üle-eestilise leivanädala raames meelde, mis on leivavili, kuidas viljast saab jahu, kus jahu säilitada, kuidas teha leivatainas, kuidas ja milliseid leivasorte on võimalik küpsetada.

Leivanädala keskmeks olid iga rühma retsepti järgi küpsetatud leivad. Mängusipsikud küpsetasid banaanileiba, Päikesesipsikud pähklileiba, Tähesipsikud terviseleiba ja Rõõmusipsikud seemneleiba. Leiva kõrvale valmistasid Rõõmusipsikud ka igati tervislikku maitsevõid. Südamesipsikud tegid endale aga tervislikud võileivad. Kõikidest kogutud retseptidest saame kokku kõita oma lasteaia leivaraamatu.

Leivanädala tegevused õpetavad ja tuletavad lastele meelde, kui tähtis ja püha on leib. Leiba tuleb hoida, mitte jäätmehunnikusse saata, sest ega toit meie päevil ometi nii odav ole, et ainult puudus ja tühi kõht inimesele leiva hinda meelde tuletaks.

Jätku leiba!

Õppealajuhataja Ene

Tallinna
Lasteaed Sipsik

Oktoober 2019

Nr 112

Sipsiku väikeste filosoofide mõtteterad:

6-AASTANE MIKAEL
KÜSIB ÕPETAJALT:
"KAS SA TEAD, MIKS
NINA TILKUMA HAKKAB, KUI SA NUTAD?
ÕPETAJA: "EI TEA."
MIKAEL SELGITAB:
"SELLEPÄRAST, ET
NINA JA SILMAD ON
OMAVAHEL SELLISE
KANALISATSIOONIGA
ÜHENDATUD, ET KUI
SILMAD ON MÄRJAD,
SIIS HAKKAB NINAST
KA VETT TULEMA."

TARKUS ON LAPSELE NAGU PÄIKE LOODUSELE

Kevadel 2019 esitas Sipsik KIK-le laste keskkonnahariduse valdkonnas projekti "Tarkus on lapsele nagu päike loodusele" finantseerimise taotluse.

Projekt võimaldas kolieelikutel koos oma õpetajatega osaleda tasuta loodusharidusprogrammides looduskeskuse pedagoogi juhendamisel. Lapsed said aktiivselt uurides ja avastades looduskeskkonnas õppida ning hiljem õpitud koos õpetajatega kinnistada.

8.oktoobril osalesid Naeru- ja Mängusipsikud ning 15.oktoobril Rõõmu- ja Tähesipsikud loodusgiidi Aigi juhendamisel Ubari Loodustarkuste Keskuse õppeprogrammis „Hakkamasaja looduses“. Tegemist oli praktilise õppe ja kogemuste saamisega looduses hakkama saamiseks. Lastele tutvustati võtteid, mida rakendatakse looduses eksimise situatsioonis ning sellisesse olukorda sattumise vältimiseks.

Lapsed said selgeks kolm põhitõde, õppisid tegema lihtsamaid ohumärke ja ehitama onni ning liikuma looduses ohutult. **Esiteks** tuletas loodusgiid Aigi meile meelde, et eksimise korral peab paigale jääma. See aitab otsijatel eksinut kergemini leida. Hea oleks, kui laps leiab ühe toreda puu, mida kallistada. Puu annab turvatunde ja on kaaslaseks, kuni teda leitakse. **Teiseks** peab oskama teha lihtsaid ohumärke ja hädasignaale. Riputama näiteks puude otsa erksavärvilisi esemeid, valmistama käbidest, kividest või okstest märke, mis paistaks kätte otsijatele. Samuti peaks lapsel metsa minnes alati kaasas olema vile, mille-

ga endast märku anda. Eksimise korral peab laps vilet puhuma kolm korda järjest, seejärel vahet pidama ja puhuma taas kolm korda. **Kolmandaks**

peab oskama ehitada isoleeritud põhjaga lihtsat onni, kuhu külma eest varjuda. Samuti peab teadma, et tuleb hoida end soojas ja riideid ei tohi seljast ega mütsi peast võtta! Soojusekaotus on eksinud lapsele väga ohtlik. Metsa minnes võiks kaasa võtta ka fooliumlina, mis ühtepidi st kuldset poolt enda vastas kandes aitab säilitada ja teistpidi st hõbedast poolt enda vastas kandes aitab eraldada soojust.

Lapsed said teada, et soovitatav on metsa minnes panna end riidesse mitmekihiliselt, st et iga riideeseme vahele jääb õhku, mis hoiab sooja ja vähendab alajahtumise ohtu. Selga tuleks panna erksavärvilised riided — siis paistab laps looduses paremini silma. Vältida tuleks roheliste ja tumedate toonide kandmist suvel, pruunikaid toone kevadel ja sügisel ning valget või halli tooni talvel. Püksisäärtele ja varrukatele õmmeldud helkurid teevad lapse nähtavaks ka pimedas! Pähe tuleks panna erksavärviline rätik või müts. Lõpetuseks proovisime püstkojas kõik süüdata tikuta lõket. Saime suurepäraselt hakkama, lõkke süttis ja meil oli võimalus küpsetada endale puuoksale lükitud vorstikesi ning leiba. Lõkke ümber istudes ja süües kordasime retkel õpitu ja kogetu veel kord üle. Sel päeval paitas tarkus meid sama soojalt nagu päike loodust!

Õppealajuhataja Ene

Naerusipsikute Vulkaani projekt

Oktoobris lõppes Naerusipsikute rühmas Kosmose projekt. Seejärel alustasime vulkaaniprojektiga. Esiteks viis meie rühma vabatahtlik Hanna lastega läbi katse, mis kujutas vulkaani purskamist (kasutati äädikat, soodat, toiduvärvi). Arutelude käigus uurisime erinevaid vulkaanide tüüpe ja vulkaani osasid, vaatasime videofilme vulkaanide purskamisest. Vulkaani läbilõiget kujutasime ka kangal värvidega, lapsed kirjutasid juurde vulkaani osade nimetused ja liivast tehti tuhapilved. Hiljem pandi vulkaan "põlema" valguse lisades. Rühmas uuriti ka kus piirkondades vulkaanid maailmas asuvad. Selleks joonistati valgusvarju meetodi abil maailmakaart ning märgiti raamatu abil sinna vulkaanide asukohad ja nimed ning laamade piirjooned. Väga populaarseks sai projekti käigus ka traditsioon lugeda erinevate vulkaanide kohta jutte enne lõunaund. Samuti voolisime vulkaane plastiliinist ning uurisime kivisid, mis tekivad vulkaani laava tardumisel. Laste mõte edaspidiseks on meisterdada vulkaane paberist ning riputada need koridori lakke, samuti peaks laste arvates lae alla kujundama ka laava näiteks punasest kangast. Veel on plaanis teha lastega laavalampe rühma keskkonna täiendamiseks.

Õpetajad Loolo ja Eige

Rõõmusipsikute lehekirju oktoober

Rõõmusipsikute oktoober oli kirju nagu lehevaip, mis sügisesi puudealuseid kattis.

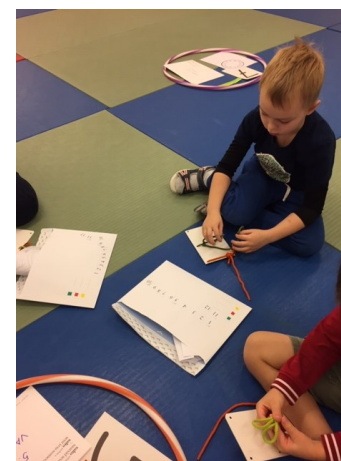
Oktoobris jõudsim me palju. Käisime Ubari Loodustarkuste keskuse matkarajal, teatris ja kinos.

Kinos „Artis” vaatasime filmi pääsukesest Manoust, kelle seiklused meile põnevat kaasaelamist pakkusid. See oli üks haarav film sõprusest, hoolivusest ja üksteise aitamisest.

Lasteaia igapäevaellu töid aga põnevust lõbusad koolikatsed. See oli lõbus teekond Kommikolli kuningriiki, kus lastel tuli läbida erinevaid tegevuskusi ning kus sai proovile panna oma teadmisi ja oskusi. Jõudnud teekonna lõpp-punkti, Kommikolli kuningriiki, ootas lapsi üllatus, mis laste nägudele naeratuse tõi ja suud magusaks tegi.

Õpetajad Leila ja Siiri

Mängusipsikute põnevad tegevused oktoobris

Mängusipsikute oktoober jätkus kristallide uurimisega ja kuna lastel puudus kindel teadmine, kus kristallid kasvavad, siis hakkasime uurima Eesti pinnast ja seejärel liikusime reaalse kristalli kasvukoha juurde ehk vulkaanilise pinnase juurde. Lapsed olid enda huvides ka vulkaanid välja toonud ja seejärel hakkasime otsima vastuseid küsimustele kuidas vulkaanid tekivad, kust tuleb laava ja kui kuum see ikka on. Uurisime koos erinevaid teatmeteoseid, vaatasime videosid ja tõdesime, et Eestis on turvaline elada, kuna meil pole vulkaane. Eelnevalt olime teinud suure pildi Eesti pinnastest, siis nüüd tegid lapsed suure pildi vulkaani läbilõikest. Lisaks voolisid lapsed enda vulkaani koos selle ümbrusega ja alustasime vulkaani maketi tegemist plastiliinist, ajalehtedest jms. Rühmaruumi lae alla valmib meil kristallide koobas, kuhu lapsed voldivad enda kristallid.

Oktoobris oli meil lisaks projektiteemale ka palju erinevaid toreid ettevõtmisi. Leivanädala raames tegime ise banaanileiba, kirju sügis pakkus palju võimalusi õues tegutsemiseks, ettelugemise päeva raames käis meile unejuttu lugemas õppealajuhataja Ene ja Mirteli ema Triin ja käisime Viimsi Rannarahva muuseumis vaatamas lastemuusikali "Buratino".

Lisaks käisime Naerusipsikute rühmaga Kaberneemes Ubari Loodustarkuse Keskuse matkaaladel.

Meie kõndisime omas tempos ja uurisime, mida sellel aastaajal on metsal meile pakkuda ja mida toreid leiame. Lapsed leidsid

palju seeni, sõid enda kaasa valmistatud võileibu, leidsime onni, kus nad said pikalt mängida ja seda edasi ehitada, tegime jooksumänge ja lõpetuseks küpsetasime suures püstkojas lõkke peal viinereid. Lapsed said metsas panna "huvitavate leidude" kotti kõike põnevat, millest tegime lasteaia rühmas väikese uurimisnurga.

Kuu lõppes meil juba kolmandat aastat toimunud kostüümipeoga, mis on saanud meie rühma traditsiooniks ja tekitab lastes iga aasta suurt elevust. Hommikul tegid lapsed mandariini koortele viltpliatsitega näod pähe ning hiljem said lapsed need mandariinid ära koorida ja süüa. Tegime ka koos lastega võlukummikommiussidega katset, mis juhtub ussikestega kui need panna söögisooda ja vee lahuse sisse ning hiljem äädika sisse. Sellel aastal toimus meil ka meeskondades fotojaht terves lasteaias, kus lapsed pidid meeskonnatööd rakendama ja leidma vihjete abil kõik pusletükid. Lastega tegime ka liikumissaalis diskot, kus nad said laulda ja tantsida. Eriline oli ka see, et vaatasime lastega puhkeajal liikumissaalis multifilmi "Kollide kompanii". Öhtul said kõik soovijad näole ning kätele maalinguid.

Õpetajad Kärt ja Joanna

Päikesesipsikute leivalõhnaline miniprojekt

Siilu-saalu leivapätsi, siilu-saalu saiapätsi, silu-silu leivapätsi, silu-silu saiapätsi, pane ahju potsti, pane ahju sopsti, kui valmis saab, siis söö - nämm, nämm, nämm, nämm!

Nii algas leivanädal Päikesesipsikute rühmas. Meie rühma lemmikuks toiduks ja ka

magustoiduks on kujunenud leib, seega tulimegi mõttele valmistada kaks ühes - puuvilja leib. Rääkisime ja arutasime kuidas leiba tehakse ning siis asusimegi kohe asja kallale. Rullisime retsepti lahti ja lugesime õpetaja abiga välja, mida

leiva jaoks vaja on. Selgus, et jahu, pärm, vett, suhkrut ja kuivatatud puuvilju. Kõik Sipsikud andsid oma panuse- segasid koostisosi, sõtkusid hoolega ja lisasid palju päikest leiva sisse. Kui tainas oli vormidesse valatud, jäi järele ainult oodata, millal maja täitub mõnusa lõhnaga. Õhtul lõikasime leiva koos lastega lahti, määrisime veel võid ka peale ja sõime seda isuga. Head leiba jätkus muidugi ka emmedele ja issidele.

Õpetajad Keidy ja Hedi

Tähesipsikute Dinosauruse projekt

Oktoobrikuu möödus Tähesipsikute rühmas dinosauruste jälgedel. Uurisime millised on dinosauruste jalajäljed ja proovisime neid ka ise teha. Seejärel vaatasime dinosauruste skeletti ja meisterdasime soolataignast ka ise luid. Meisterdatud luud peitis õpetaja meie Vee- ja liivakeskuse liivakasti, kus iga Tähesipsik sai mängida väikest teadlast ja pintslite abil peidus olnud luid välja kaevata. Selline vahva tegevus pakkus lastele palju rõõmu ja väikeste teadlaste mängud jätkusid ka rühmaruumis. Leitud kontidest tegid lapsed vahvaid kujundeid ja proovisid isegi

dinosauruse kuju kokku panna. Aga milline see dinosaurus tegelikult oli? Võib-olla just selline nagu tegid väikesed Tähesipsikud.

Uus kuu tõi Tähesipsikute rühmas suuri muutusi. Õpetajad Janet ja Tage andsid rühma uutele õpetajatele üle, et ise uutele seiklustele vastu astuda. Tähesipsikuid jääme me alati mäletama kui meie esimest rühma, kellega koos kasvasime ja arenesime need kaks aastat. Iga väike Tähesipsik on jätnud meie hinge sügava jälje ja seda ei unusta me kunagi. **Kallistame teid ja kohtume kindlasti veel!**

Õpetajad Janet ja Tage

Õpetajate päev

Reedel, 4. oktoobril olid kõik lasteaias Sipsiku töötajad õpetajate päeva puhul oodatud Estonia teatrisse, kus meile meeldiva ringkäigu imelises teatrimaailmas korraldas Rein Mikk. Tutvusime kauni ajaloolise hoonega ja vaatasime, mis toimub majas enne, kui eesriie tõuseb. Jalutasime lava taha, külastasime maalisaali ja saime põhjaliku info maja arhitektuurist, lavakonstruktsioonidest, ooperi- ja balletietendustest. Peale ekskursiooni seadsime sammud Pärnu maantee Gourmet Coffee City poole, kus meid ootas maitsev kook ja kohv.

Lastega mängisid ja tegelesid sel päeval lasteaias Tallinna Ühisgümnaasiumi õpilased.

Millal, kes, kus, mida

- 1.10 Carmen Unistuse lasteaias kesklinna juhtide nõupidamisel
- 1.10 kell 16.30 hoolekogu koosolek
- 2.10 kell 13.30 tervisemeeskonna koosolek
- 7.10 kell 13.30 keskkonnatöörühma koosolek
- 11.10 Carmen ja Ene Tartus konverentsil „Lapsest algav õppimine – tõelisus või illusioon“
- 16.10 Ene Rohelise kooli infoseminaril Pirita Kose lasteaias
- 22.-29.10 Carmen välislahetus Portugalis
- 23.10 Loolo ja Kärt koolitusel "Tarkus tuleb tasapisi VI. Alusharidus - alus haridusele."
- 24.10 Joanna-Eliisa koolitusel "Igaüks võib õppida õpetajaks!"
- 25.10 Ene juhtide nõupidamisel ja iduEDU festivalil Tallinna Reaalkoolis
- 29.10 Ene vaikuseminutite koolitus „Kuidas teadveloleku oskuste rakendamine toetab meeskonna heaolu“

Ajalehe toimetaja: Ene

Õnnitleme!

4. oktoobril tunnustas Tallinna Haridusamet pidulik vastuvõtul Sokos hotell Viru konverentsikeskuses oma parimaid õpetajaid.

Aasta õppeasutuse juht 2019

Carmen Soo

Tallinna Noor õpetaja 2019

Loolo Treial

Teatrikülastused

24.10 käis lasteaias Harry Gustavson nukulavastusega „Niff, Nuff ja Naff“

29. ja 31. 10 sõitsid Naeru-, Mängu-, Rõõmu- ja Tähesipsikute rühma lapsed Viimsi Rannarahva Muuseumis vaatamas etendust „Buratino“

